

Posudek na diplomovou práci

Název práce: Zapamatovatelnost a nápadnost změn – vztah paměti a vnímání
Autorka: Bc. Barbora Ptáčková
Vedoucí práce: Mgr. Jiří Lukavský, Ph.D.

Téma práce spadá do oblasti kognitivní psychologie a základního výzkumu. Autorka se ve své práci zabývá vizuální pamětí pro fotografie ve dvou různých úlohách: při detekci krátkodobých změn a při dlouhodobějším zapamatování. Cílem práce bylo porovnat, zda schopnost pamatovat si fotografii (a později ji znovupoznat) souvisí se schopností zaznamenat změnu na takové fotografii.

Po formální stránce předložená práce obsahuje 61 stran a 6 stran použité literatury. Teoretická část práce čítá 23 stran, empirická část 32 stran, práce dále obsahuje diskuzi, úvod a závěr. Při práci autorka vycházela především z recentních zahraničních zdrojů.

V teoretické práci autorka představuje experimentální přístupy používané při zkoumání detekce změny (change detection, change blindness). V českém kontextu téma nebylo dosud příliš popisováno, proto se autorka věnuje tématu podrobně, včetně metodologických přístupů a teoretického pozadí. Následně představuje koncept zapamatovatelnosti fotografie jako vlastnosti podnětu, kterou vědci dokáží zjišťovat případně modelovat a předpovídat. V závěrečné pasáži popisuje autorka několik výzkumů, které se rovněž věnovaly detekci změn a dlouhodobé paměti. Z popisu jsou patrné odlišnosti jednotlivých přístupů od záměru předložené práce.

V empirické části autorka nejprve představuje základní hypotézy – jedná se o přítomnost a směr korelace mezi zapamatovatelností fotografie a časem potřebným k nalezení změny. Autorka popisuje výzkumný soubor a použité metody (test barvosleposti, program pro prezentaci změněných fotografií). Autorka v práci neměří zapamatovatelnost, ale vychází z dostupné mezinárodní databáze.

Ve výsledcích autorka nejprve popisuje naměřené hodnoty a distribuce časů odpovědí a hodnoty zapamatovatelnosti a provádí kontrolní výpočty (čas změny a souvislost s velikostí změněné plochy). Zkoumaný vztah mezi zapamatovatelností a detekcí změny nebyl nalezen. Autorka ještě podrobně prezentuje dílčí výsledky pro jednotlivé kategorie, které potom shrnuje v závěrečném shrnutí. V závěrečné diskuzi autorka diskutuje možné faktory, které mohou vysvětlovat rozdíl mezi „zapamatováním“ a „všimnutím si“.

Celkově oceňuji průběžnou práci a spolehlivost autorky v průběhu příprav a celého výzkumu.

Otázka k obhajobě: Pokud by někdo chtěl vytvářet podnětový materiál pro change-blindness experimenty, co byste mu doporučila? Jaké změny provádět, kde apod.

Závěr: Práci Barbory Ptáčkové považuji za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.